

Aandeelhouders nemen onrust rond REC serieus

Tijdens de aandeelhoudersvergadering (AvA) van Afvalsturing Friesland NV afgelopen vrijdag 14 december 2018 hebben de aandeelhoudende gemeenten de situatie rond de REC besproken. De AvA heeft duidelijk aangegeven dat zij de onrust in Harlingen rond de REC zeer serieus neemt. De aandeelhoudende gemeenten delen de zorgen en hebben in reactie op de diverse moties van gemeenteraden en ontvangen brieven van de gemeente Harlingen en de provincie Fryslân uitvoerig met elkaar van gedachten gewisseld en meningen gedeeld. Centraal hierin staat de oproep van de AvA tot constructieve samenwerking tussen de betrokken overheden en Omrin en de verantwoordelijkheid die elk van de betrokken partijen daarin vanuit hun gezamenlijke verantwoordelijkheid moet nemen.

De AvA is ten aanzien van de onderstaande vraagstukken tot de volgende conclusies gekomen.

1. Is er gevaar voor de volksgezondheid?

De volksgezondheid en veiligheid van de inwoners van Harlingen komen door de REC geen moment in gevaar. Dat is de conclusie die voor de REC getrokken dient te worden op basis van de uitspraak van de Raad van State op 14 maart 2012, de conclusie van het StAB-rapport van 2 december 2011, de voor de REC geldende vergunning en de feitelijke emissies van de REC. Er bestaan ruime marges tussen die emissies en de wettelijke luchtkwaliteitsgrenswaarden.

Alle aandeelhouders onderschrijven de onafhankelijke onderzoeken naar de installatie en de uitstoot (waaronder het Luchtkwaliteitsonderzoek REC door GGD Amsterdam - dec.2016-nov.2017 in opdracht van de gemeente Harlingen, het Verslag zoutzuurmetingen Harlingen door GGD Fryslân nov.2016-juni 2017 in opdracht van de gemeente Harlingen en het (jaarlijkse) Biomonitoringsonderzoek door Wageningen University & research in opdracht van LTO Noord). Deze onderzoeken tonen aan dat alle gemeten waarden ruim binnen de eisen van de milieuvergunning van de provincie Fryslân blijven. Alle beschikbare onderzoeken en de dagelijkse emissiewaarden zijn bovendien openbaar en staan op de website van Omrin en het REC loket van de gemeente Harlingen.

De AvA concludeert dat het voorkomen van negatieve effecten van de REC voor de volksgezondheid is geborgd in de vergunning van de REC door de provincie Fryslân en dat alle onderzoeken tot op heden uitwijzen dat er geen gevaar voor de volksgezondheid is geweest. De feiten zijn daarmee duidelijk, maar de uitleg hierover kan beter, zo stellen de aandeelhouders. Ondanks dat het wettelijk niet nodig is en dat de Tweede fase groep destijds heeft geadviseerd om de meting te stoppen, adviseert de meerderheid van de aandeelhouders de directie van Omrin om de continue dioxinemeting te hervatten als daardoor de onrust rond de REC wordt verminderd.

2. Wat is de technische staat van de REC?

De technische installaties van de REC worden jaarlijks geïnspecteerd, gekeurd en onderhouden conform de wettelijke vereisten en het onderhoudsmanagement-systeem. Het onderzoek in opdracht van de provincie Fryslân / FUMO van 15 februari 2016 toont aan dat de installatie een 'state of the art' installatie is. Wel is er onvoorzien bovenmatige corrosie van een specifiek deel van de membraanwanden en daardoor een toename van storingen. Dit probleem zal in maart 2019 worden opgelost door het aanbrengen van met Inconell opgelaste membraanwanden (de bewezen oplossing voor dergelijke corrosieproblemen). De aandeelhouders wijzen er op dat de ervaring met de onvoorzien bovenmatige corrosie van een specifiek deel van de membraanwanden moet worden meegenomen in de bedrijfsvoering van de REC ten aanzien van onderhoud. Van sluiting van de installatie tot de revisie kan geen sprake zijn, zo menen de gezamenlijke aandeelhouders.

De AvA concludeert dat de REC een moderne eigentijdse installatie is, die voldoet aan de stand der techniek, zoals in de vergunning van de provincie Fryslân wordt geëist. Indien de provincie Fryslân om andere, bovenwettelijke controle van de technische staat vraagt, dan verzoekt de AvA de provincie nader te verduidelijken wat er nu ontbreekt aan de periodieke inspectie.

3. Wat is goed omgevingsmanagement voor de inwoners van Harlingen?

De onrust in Harlingen over de REC blijft bij een groep inwoners aanhouden. Centrale vraag in dit verband is: wat is precies de behoefte van de inwoners van Harlingen bij een storing in de REC?

In de AvA is geconcludeerd dat er daarbij twee zaken relevant zijn:

- wat is er aan de hand?
- wat is het effect [van de storing] op mij?

En daarbij de duidelijkheid wie verantwoordelijk is voor welk proces. Tijdens een storing hebben de verschillende instanties ieder een eigen rol, maar daarnaast hebben ze ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de communicatie en omgevingsmanagement.

Omrin is verantwoordelijk voor:

- melden van de storing bij het milieualarmnummer van de provincie Fryslân,
- informeren van de instanties conform het communicatieprotocol
- informeren van de omgeving van de REC via twitter en een weblog. Dat laatste is bij de storing in oktober 2018 niet goed gegaan, waarna Omrin het initiatief heeft genomen om de communicatie samen met de instanties te evalueren en optimaliseren.

De gemeente Harlingen en de veiligheidsregio Fryslân zijn verantwoordelijk voor:

- het inschatten welke effecten de storing heeft ten behoeve van eventuele alarmering van de omgeving van de REC.

De provincie Fryslân / FUMO is verantwoordelijk voor:

- terugkoppeling van de meldingen van het milieualarmnummer naar Omrin en de gemeente Harlingen.
- verzorgen van de communicatie over de vergunning naar de inwoners van Harlingen.

Naar aanleiding van signalen (vanuit de politiek) over gebrek aan 'omgevingsmanagement' rond een storing (naar aanleiding van de storing in oktober) heeft Omrin initiatief genomen om samen met de communicatieprofessionals van Omrin, provincie Fryslân, gemeente Harlingen, FUMO en Veiligheidsregio Fryslân de communicatie op proces en inhoud te evalueren.

Zowel op interne als externe communicatie zijn verbeterpunten aangegeven. Deze moeten ook op bestuurlijk niveau worden doorgevoerd, zo concludeert de AvA.

Afgesproken:

- Voor de interne communicatie het inzetten van een groepsapp van de communicatieprofessionals, terugkoppeling van de meldingen bij het Milieualarmnummer (door de provincie Fryslân / FUMO aan Omrin) en terugkoppeling van metingen van de Brandweer (door de gemeente Harlingen aan Omrin en provincie Fryslân / FUMO).
- Ten aanzien van de externe communicatie naar de bewoners van Harlingen het extra informeren tijdens een storing door Omrin en de gemeente Harlingen d.m.v. extra duiding (o.a. vraag & antwoord rubriek). Het extra informeren buiten een storing om door Omrin, de provincie Fryslân en de gemeente Harlingen ten aanzien van procescommunicatie en terugkoppeling van metingen en onderzoek.
- Ten aanzien van het alarmeren door de gemeente Harlingen (in samenwerking met de provincie Fryslân en de Veiligheidsregio Fryslân).

De AvA concludeert dat het omgevingsmanagement niet optimaal is ten aanzien van rol en inhoud. Dat kan en moet beter. Juist samenwerking moet zorgen voor het verminderen van onrust.

De AvA is daarom ook van mening dat de toon van de brief van de provincie Fryslân van 23 oktober 2018 aan de aandeelhouders van Afvalsturing Friesland NV niet bijdraagt een constructieve gezamenlijke oplossing. Omgevingsmanagement is aldus een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Daarin staat samenwerking met de overheden en de bevolking centraal. Betrokken instanties herkennen hun rol en zijn bereid te werken aan het optimaal informeren van de omgeving en het invulling geven van hun bestuurlijke rol.

Samen met de gemeente Harlingen, Provincie Fryslân, FUMO, Veiligheidsregio moet Omrin hierin een praktisch plan maken en uitvoeren. De aandeelhouders adviseren hierin meer tekst, uitleg en duiding van een storing te geven, zodat de kans groter is dat mogelijke ongerustheid wordt weggenomen. Een suggestie is om hierbij ook meer gebruik te maken van de mening van de inwoners van de gemeente Harlingen en een uitgebreider pakket van communicatiekanalen (o.a. onderzoeken van een app). Alleen zo kan de gezamenlijke verantwoordelijkheid invulling worden gegeven.

Alle inzet is er op gericht om er samen voor te zorgen dat de REC het restafval van de aandeelhoudende gemeenten op een veilige en duurzame manier kan blijven verwerken en er daarbij naar te streven de onrust onder de inwoners van Harlingen structureel weg te nemen. Ter bespreking van de voortgang wordt in februari 2019 een bijeenkomst met de aandeelhouders van Afvalsturing Friesland georganiseerd, waarbij de andere instanties worden uitgenodigd.